

Fonts per a l'estudi històric d'Òrrius a l'Arxiu Diocesà de Barcelona

Òrrius

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Arxiu Diocesà de Barcelona. C. del Bisbe, 5, 08002, Barcelona.
Alçada: 258 m

Coordenades:

Latitud: 41.55504
Longitud: 2.35477
UTM Est (X): 446193
UTM Nord (Y): 4600576

Classificació

Número de fitxa: 08153 - 31
Àmbit: Patrimoni documental
Tipologia: Fons documental
Estil / època: Contemporani
Segle: XVIII-XX-XXI
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal i física
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i documents.
Data aprovació: dv., 13/07/2001 - 12:00
Accés: Restringit
Ús actual: Científic/Cultural
Titularitat: Privada accessible
Titular: Arquebisbat de Barcelona
Autoria de la fitxa: Virgínia Cepero González
Data de registre de la fitxa: dt., 23/11/2021 - 17:11

Descripció

L'Arxiu Diocesà de Barcelona compta amb unes valuoses fonts documentals per a l'estudi de la història d'Òrrius. Entre les que destaquen:

Speculum Titulorum Ecclesiasticorum:

- L'*Speculum Titulorum Ecclesiasticorum*, és un manuscrit realitzat per Antoni Campillo i Mateu, arxiver de l'Arxiu Diocesà de Barcelona, entre els anys 1721 i 1778. Aquest treball, que consta de cinc volums, és un element indispensable per a la recerca sobre l'evolució històrica dels pobles i parròquies de l'antiga diòcesi de Barcelona. És un recull de l'història dels beneficis, capellanies i altres fundacions. Pel que fa a Òrrius, es troba en el volum 3, foli 237.
- *El Novum Speculum Titulorum Ecclesiae Barchinonensis*, obra de Josep Maria Martí Bonet, actual director de l'Arxiu Diocesà de Barcelona, realitzada l'any 2017. És una actualització de l'anterior, que consta de tres volums corresponents als tres bisbats actuals en els quals s'ha dividit l'antiga diòcesi. Òrrius es troba en el volum 1, entre les pàgines 500 i 503.

Visites pastorals:

Es tracta d'una sèrie documental molt important per a l'estudi de la història quotidiana de les parròquies. També inclouen els inventaris de béns, que són de gran utilitat per documentar els elements artístics que es trobaven en les esglésies al llarg del temps i, especialment, pels que hi havia abans de la guerra civil (1936-1939) i que es van perdre.

Les visites pastorals es poden consultar a les següents obres:

- *Visites pastorals a la diòcesi de Barcelona (1303-1939) Context i índex*, realitzada per Josep Maria Martí Bonet l'any 2015. A les pàgines 244 i 245 es troben totes les referències (volum i foli) a les visites pastorals fetes a Òrrius.
- *Glossa a Ponç de Gualba. Visites Pastorals (1303-1330)*, realitzada per Josep Maria Martí Bonet l'any 2017, que recull la transcripció íntegra de totes les visites pastorals realitzades pel bisbe Ponç de Gualba, entre els anys 1303 i 1330.
- *Novum Speculum Titulorum Ecclesiae Barchinonensis vol. V/I Visites del Patriarca Francesc Climent àlies "Sapera" bisbe de Barcelona*, realitzada per Josep Maria Martí Bonet l'any 2021, que recull les visites del bisbe Francesc Climent l'any 1421.
- *Elenchus*. És una visita pastoral de Ramon Guillamet i Coma, bisbe de Barcelona, que es va fer l'any 1921. Òrrius es troba en el volum 17, foli 232.

Parròquies:

És una sèrie formada per documentació diversa i de diferent cronologia, organitzada per parròquies. La documentació corresponent a Òrrius es troba a la caixa 553.

Tresor Artístic de la diòcesi de Barcelona:

És un manuscrit elaborat per Mossèn Manuel Trens, el primer director del Museu Diocesà de Barcelona i responsable del patrimoni de la diòcesi durant bona part del segle XX. El volum es va fer durant la visita pastoral del bisbe l'any 1926, i és molt important des del punt de vista patrimonial perquè es documenten, uns anys abans de la guerra civil, obres d'art que posteriorment es van perdre. La referència a Òrrius es troba en els folis 216 i 217.

Arranjaments parroquials:

Es tracta d'una sèrie documental formada per informes, d'especial interès per les referències als fets succeïts en esclatar la guerra civil. El llibre *El martiri dels temples a la diòcesi de Barcelona, obra de Josep Maria Martí Bonet* l'any 2017 recull el contingut d'aquests informes. La informació referent referent a Òrrius es troba a les pàgines 213 i 214.

Observacions:

Recull d'informacions i imatges facilitades per Joana Alarcón de l'Arxiu Diocesà de Barcelona.

Les fotografies corresponen als folis de l'*Speculum Titulorum Ecclesiasticorum* que fan referència a Òrrius.

Bibliografia

MARTÍ BONET, J.M. (2008) *El martiri dels temples a la diòcesi de Barcelona*. Barcelona: Arxiu Diocesà de Barcelona. Departament de la Vicepresidència de la Generalitat de Catalunya.

MARTÍ BONET, J.M. (2015) *Visites pastorals a la diòcesi de Barcelona (1303-1939) Context i índex*. Barcelona: Arxiu Diocesà de Barcelona.

MARTÍ BONET, J.M. (2017) *Novum Speculum Titulorum Ecclesiae Barchinonensis*, vol I. Barcelona: Bubok Publishing S.L.

MARTÍ BONET, J.M. (2017) *Glossa a Ponç de Gualba. Visites Pastorals (1303-1330)*. Barcelona: Bubok Publishing S.L.

MARTÍ BONET, J.M. (2021) *Novum Speculum Titulorum Ecclesiae Barchinonensis vol. V/I Visites del Patriarca Francesc Climent àlies "Sapera" bisbe de Barcelona*. Barcelona: Bubok Publishing S.L.

Ecclesia Parochialis S^{ti} Andreae²³⁷
 de Orrius, olim Suffraganea S. Juliani de
 Argentona.

§.

De Antiquitate, et Statu hujus Ecclesiae.

1. Quod Ecclesia S^{ti} Andreae de Orrius fuit suffraganea S. Juliani de Argentona, testatur Liber de Antiquitate, et Statu hujus Ecclesiae, in quo habetur, quod S. Juliano, et S. Andreae, et diebus Dominicis, et festis duas celebrat Missas, una in diebus S. Juliani, et altera in diebus S. Andreae, quod apparet, iam eo tempore, in quibus diebus Orrius, et festus in diebus Suffraganea hujus Ecclesiae.
2. In Relatione autem anni 1379. fol. 15. adit Litterarum Pontificis S. Juliani de Argentona, et S. Andreae de Orrius, quae est Suffraganea S. Juliani de Argentona; Et in Corpore quidem praesentis, iam tunc habere Corpus Dominicum, et festum, et diebus Dominicis, et festis duas celebrat Missas, una in diebus S. Juliani, et altera in diebus S. Andreae, quae apparet, iam eo tempore, in quibus diebus Orrius, et festus in diebus Suffraganea hujus Ecclesiae.
3. Jam enim anno 1335. Nicolaus Lopez de Orrius, pastor hujus Ecclesiae, et a Sacerdotali de Argentona ob excommunicationem quendam, abique deputatus, tam in S. Juliano, et S. Andreae, et diebus Dominicis, et festis duas celebrat Missas, una in diebus S. Juliani, et altera in diebus S. Andreae, quae apparet, iam eo tempore, in quibus diebus Orrius, et festus in diebus Suffraganea hujus Ecclesiae.
4. Tandem Anno 1379. die 20. Maii Orrius dicto in S. Juliano, et S. Andreae, et diebus Dominicis, et festis duas celebrat Missas, una in diebus S. Juliani, et altera in diebus S. Andreae, quae apparet, iam eo tempore, in quibus diebus Orrius, et festus in diebus Suffraganea hujus Ecclesiae.

ad, ac in. Nam in ea legitur: *Mirantur ex oratione nra, ante Calvariam*
zatum, non in ea legitur: Mirantur ex oratione nra, ante Calvariam
Sacer de Oratio, Et in subsequentibus Mirantur de Tempore ubi ponitur
ubi habet proprium Casatum, quod non legitur in Mirantur, sed ut
in ante annum 1870. Regul. Noue houlternam dem Regim. huc dicit
per Casatum seculari per legem, ut succedat Casatus d. 1870.
Itaque ad Mirantur dicitur nomenatum, et per Mirantur dicitur
zatum.